



T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - **13749864**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

07 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN LÜTFÜ TÜRKKAN'IN
TBMM 7/30357 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

7/30357

SORULAR

Dilovası, uzun yıllardır kontrolsüz sanayi, plansız yapılaşma ve çevre kirliliği nedeniyle Kocaeli'nin diğer ilçeleri açısından en olumsuz konumdadır. Kurlsız sanayi, yoğun hava-emisyonu, ağır trafik yükü ve yüksek göç baskısı, bu ilçenin sağlıklı kentleşme ve yaşanabilirlik performansını ciddi biçimde zedelemiştir.

Şimdilerde Kartepe'de planlanan çelik haddeleme ve geri dönüştürülmüş hurdayla çelik üretim tesisi için başlatılan yerel ve toplumsal direniş, kamuoyunda haklı olarak destek görmektedir. Aynı hassasiyetin, geçmişte Dilovası için de gösterilmediği; çıkarılması gereken derslerin izlendiği görülmektedir.

Kartepe için sanayi yatırımlarında çevre sağlığı göz ardı edilerek yapılan planlamalarda sadece ağır sanayi yükü artmayacak, aynı zamanda çevreyle, turizmle, tarımla rekabet halinde olan bir ekonomik yapı içinde trafik sıkışıklığı, çoğalan göç, hava kirliliği ve yaşam alanı daralması gibi sorunları daha da derinleştirecektir.

Bu nedenle Bakanlığımızın sanayi yatırımlarını onaylama sürecinde, çevre, kentleşme ve sosyal adalet dengeleri gözetilerek "sanayi yükünün adil dağıtımı" perspektifiyle kararlar alınması hayati önem taşımaktadır.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde;

- 1- Bakanlığınız mevcut çevre ve şehircilik mevzuatı uyarınca, "endüstri bölgeleri ile tesis kurulumu" süreçlerinde yerleşim yerlerine yük binmesi bakımından herhangi bir strateji veya kriter seti uygulamakta mıdır? Dilovası'nda yaşanan yük birikimi bu kapsamda değerlendirilmiş midir?
- 2- Kartepe'de önerilen çelik haddeleme ve hurdadan çelik üretimi tesisine ilişkin çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) süreci tamamlanmış mıdır? Bu süreçte; hava kalitesi, su kaynakları, trafik yükü ve kamusal altyapı etkileri nasıl analiz edilmiştir?
- 3- Bu etkiler, Dilovası benzeri sanayi yükü yoğunluğu yaşanması ihtimaliyle karşılaştırılmış mıdır?
- 4- Dilovası'nda yıllardır artan sanayi baskısı sonucu yaşanan hava kirliliği, trafik sorunları, altyapı çöküntüsü, sağlık sorunları gibi yapısal sonuçlar dikkate alınarak, Kartepe'de benzer sonuçlar doğurabilecek tesislere karşı hangi önlemler alınacaktır?
- 5- Sanayi yükünün adil dağılımı amacıyla Bakanlığımızca planlanan mekânsal eşitlik veya yük dengesi politikaları mevcut mudur? Eğer yoksa, bu yönde hem mevcut tesisler hem de yeni yatırımlar için ulusal düzeyde eşitlikçi bir strateji geliştirmeyi düşünüyor musunuz?
- 6- Yerel toplumun, sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin "Kartepe'ye sanayi baskısı

artırılmasın" yönündeki talepleri doğrultusunda Bakanlığınız hangi düzeyde katılım, saydamlık ve yönetim mekanizmaları uygulamaktadır?

CEVAPLAR

Kocaeli İli'nin Kartepe İlçesi'ne bağlı Uzunbey Mahallesi Cumhuriyet Caddesi'ndeki Bahçealtı ve Çayırılar Mevkii'nde, Yıldız Demir Çelik Sanayi A.Ş. tarafından yapılması planlanan Çelikhane ve Haddehane (Sıvı Çelik Üretimi 4.000.000 Ton/Yıl, Sıcak Haddeleme Kapasitesi 3.500.000 Ton/Yıl) projesi ile ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci Bakanlığımızda devam etmektedir. ÇED Yönetmeliği'nin Ek I Listesi'nde yer alan ve Bakanlığımıza müracaatta bulunan projelerle ilgili olarak Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince projeye özgü ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED prosedüründe sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler bu komisyon tarafından incelenip değerlendirilmekte olup, Bakanlığımızca da bu komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeye göre ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir. Bu kapsamda bahse konu proje için ilgili kurum ve kuruluşlardan komisyon oluşturulmuş ve komisyon tarafından hava kalitesi, su kaynakları trafik yükü vb. hususlar alınacak önlemler ÇED süreci içerisinde incelenip değerlendirilmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Bununla birlikte çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında, Cumhuriyet Savcılıkları'na suç duyurusunda bulunmaktadır.

Bu doğrultuda; Bakanlığımızca Kocaeli İli'nde e-denetim sistemi verilerine göre hava emisyonu konulu çevre denetimleri sonucunda 01.01.2021 tarihinden bugüne kadar 5788 adet denetim gerçekleştirilmiştir. 142 adet denetimde 50.382.862 TL idari para cezası uygulanmış olup, 5 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.